

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.5.35>

ДУДЛА П.А.

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ НАФТОГАЗОВОЇ ГАЛУЗІ**FEATURES OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF THE ACTIVITIES OF THE NATIONAL OIL AND GAS INDUSTRY**

У статті розглядаються особливості адміністративно-правового регулювання діяльності національної нафтогазової галузі. Вказується, що окрім визначення способів удосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності у нафтогазовій галузі актуальним напрямом її розвитку є розробка інноваційних проєктів. Вказане зумовлюється нагальною потребою у забезпеченні можливості підвищення інвестиційної привабливості України на зовнішньому ринку, що може бути досягнуто тільки шляхом забезпечення її промислової конкурентоспроможності та якості пропозиції щодо експорту продуктів нафтогазової промисловості. Зазначається, що відсутність належного правового регулювання та правового забезпечення нафтогазової галузі може утворити потенційні ризики щодо підвищення кількості адміністративних та кримінальних правопорушень. Відзначено, що на сьогоднішній день в цій частині неефективним доцільно визнати не тільки адміністративне, а й кримінальне законодавство. У чинному КК України 2001 року криміналізовано лише пошкодження об'єктів магістральних або промислових нафто-, газо-, конденсатопроводів та нафтопродуктопроводів. Одночасно із цим таке протиправне діяння має матеріальний склад та вважається закінченим з моменту настання суспільно небезпечних наслідків у виді порушення нормальної роботи зазначених трубопроводів або створили небезпеку для життя людей. Зроблено висновок, що на сьогоднішній день діяльність нафтогазової галузі як провідної галузі економіки України, правові, економічні та організаційні засади якої визначає комплексний нормативно-правовий акт – Закон України «Про нафту і газ», а також Закон України «Про угоди про розподіл продукції» є предметом адміністративно-правового регулювання, що підтверджується наявністю всіх його ознак. Нафтогазова галузь також є об'єктом державного регулювання. На сучасному етапі державотворення адміністративно-правове регулювання діяльності нафтогазової галузі має бути спрямовано не тільки на забезпечення суспільних відносин у цій сфері, а і передбачати комплекс заходів та засобів подолання ризиків та загроз, які можуть стати наслідком чисельних злочинів, що вчиняються представниками російської федерації на території України, а також забезпечення можливості створення та реалізації інноваційних проєктів щодо розвитку нафтогазової галузі.

Ключові слова: нафтогазова галузь, промисловість, економічна безпека, екологічна безпека, адміністративно-правове регулювання, державне регулювання, нафтогазоносні надра, реалізація нафти, угоди про розподіл продукції.

The article examines the features of administrative and legal regulation of the activities of the national oil and gas industry. It is indicated that in addition to determining the ways to improve the administrative and legal regulation of activities in the oil and gas industry, the current direction of its development is the development of innovative projects. This is due to the urgent need to ensure the possibility of increasing the

investment attractiveness of Ukraine in the foreign market, which can be achieved only by ensuring its industrial competitiveness and the quality of the offer for the export of oil and gas industry products. It is noted that the lack of proper legal regulation and legal support for the oil and gas industry can create potential risks of increasing the number of administrative and criminal offenses. It is noted that today it is appropriate to recognize not only administrative, but also criminal legislation as ineffective in this regard. The current Criminal Code of Ukraine of 2001 criminalizes only damage to objects of main or industrial oil, gas, condensate pipelines and oil product pipelines. At the same time, such an illegal act has a material component and is considered completed from the moment of occurrence of socially dangerous consequences in the form of disruption of the normal operation of the specified pipelines or created a danger to people's lives. It is concluded that today the activities of the oil and gas industry as a leading sector of the Ukrainian economy, the legal, economic and organizational foundations of which are determined by a comprehensive regulatory act - the Law of Ukraine "On Oil and Gas", as well as the Law of Ukraine "On Production Sharing Agreements" are the subject of administrative and legal regulation, which is confirmed by the presence of all its features. The oil and gas industry is also an object of state regulation. At the current stage of state formation, administrative and legal regulation of the oil and gas industry should be aimed not only at ensuring public relations in this area, but also provide for a set of measures and means to overcome risks and threats that may result from numerous crimes committed by representatives of the Russian Federation on the territory of Ukraine, as well as ensuring the possibility of creating and implementing innovative projects for the development of the oil and gas industry.

Key words: *oil and gas industry, industry, economic security, environmental security, administrative and legal regulation, state regulation, oil and gas subsoil, oil sales, production sharing agreements.*

Постановка проблеми. Повноцінний захист суспільних відносин повинен передбачати наявність механізму поступового впливу на ті сфери, у яких вони існують. Задля забезпечення реалізації такої мети законодавцем було створено низку заходів, які у сукупності утворюють механізм правового регулювання, який є індивідуальним для кожного окремого виду суспільних відносин. Коли мова йде про основні заходи регулювання суспільних відносин основними стають адміністративно-правові та кримінально-правові заходи. На сьогоднішній день існує низка принципово важливих для держави галузей, які потребують забезпечення належного рівня правового регулювання. Однією із таких галузей є нафтогазова, що зумовлено тим, що саме вона є ключовим промисловим сектором, як з точки зору економічного розвитку держави, так і з огляду на євроінтеграційні перспективи України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Особливості адміністративно-правового регулювання діяльності нафтогазової галузі розглядалися у працях таких учених як А.Я. Бачинський, Я.Г. Воронін, Є.А. Гетьман, О.М. Даценко, Е.С. Кривов'яз, Л.В. Плаксій, Р.В. Шаповал тощо. Однак окремі питання залишилися висвітленими не у повному обсязі, що зумовлює актуальність обраної для дослідження теми.

Метою статті є аналіз меж адміністративно-правового регулювання діяльності нафтогазової галузі в Україні.

Виклад основного матеріалу. Основним нормативно-правовим актом, який визначає основні правові, економічні та організаційні засади діяльності нафтогазової галузі України та регулює відносини, пов'язані з особливостями користування нафтогазоносними надрами, видобутком, транспортуванням, зберіганням та використанням нафти, газу та продуктів їх переробки з метою забезпечення енергетичної безпеки України, розвитку конкурентних відносин у нафтогазовій галузі, захисту прав усіх суб'єктів відносин, що виникають у зв'язку з геологічним вивченням нафтогазоносності надр, розробкою родовищ нафти і газу, переробкою нафти і газу, зберіганням, транспортуванням та реалізацією нафти, газу та продуктів їх переробки, споживачів нафти і газу та працівників галузі є Закон України від 12.07.2001 № 2665-III «Про нафту і газ» [1].

Законодавчий акт було прийнято ще у 2001 році і станом на 2025 рік у нього було внесено лише близько тридцяти трьох змін та доповнень, що свідчить про його юридичну визначеність та

доступність. Законом також чітко визначено перелік законодавчих та інших нормативно-правових актів, якими регулюються відносини у нафтогазовій сфері.

Так, відповідно до ст. 3 законодавчого акту, відносини, пов'язані з користуванням нафтогазонаосними надрами, видобутком, транспортуванням, зберіганням та реалізацією нафти, газу та продуктів їх переробки, регулюються Кодексом України про надра, Законом України «Про трубопровідний транспорт», Законом України «Про угоди про розподіл продукції», іншими нормативно-правовими актами, а також цим Законом з питань, пов'язаних з особливостями нафтогазової галузі. Відносини щодо прийняття, набрання чинності, оскарження в адміністративному порядку, виконання, припинення дії адміністративних актів у нафтогазовій галузі регулюються Законом України «Про адміністративну процедуру» з урахуванням особливостей, визначених цим Законом [1]. Таким чином, законодавчим актом чітко визначено межі адміністративно-правового регулювання суспільних відносин у нафтогазовій галузі.

Е.С. Кривов'яз вказує, що нафтогазовій галузі притаманні унікальні та специфічні властивості, які виражаються у наступному: по-перше, нафтогазова галузь є важливою, рушійною частиною національної економіки держави, яка зумовлює належне функціонування та розвиток останньої; по-друге, нафтогазова галузь передбачає видобування корисних копалин загальнодержавного значення, які мають високу цінність, ліквідність та, першочергово, належать Українському народу; по-третє, процес нафтогазовидобування пов'язано із численними ризиками соціального, екологічного, правового та іншого характеру, у зв'язку із чим на дану діяльність розповсюджуються вимоги та обмеження щодо охорони надр та довкілля; по-четверте, публічне-правове регулювання та упорядкування відносин в нафтогазовій галузі відбувається у загальному масиві реалізації державної політики, яка проводиться в даному кластері життєдіяльності суспільства [2, с.421–424].

Логічно, що окрім визначення способів удосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності у нафтогазовій галузі актуальним напрямом її розвитку є розробка інноваційних способів розвитку такої промисловості. Вказане зумовлюється нагальною потребою у забезпеченні можливості підвищення інноваційної привабливості України на зовнішньому ринку, що може бути досягнуто тільки шляхом забезпечення її промислової конкурентоспроможності та якості пропозиції щодо експорту продуктів нафтогазової промисловості.

Повномасштабна агресія російської федерації проти України на сьогоднішній день створює додаткові та неконтрольовані ризики та загрози для нафтогазової промисловості. Більшість із них пов'язані із чисельними атаками на об'єкти критичної інфраструктури, порушенням правил екологічної безпеки та шкодою, яка завдається природним ресурсам, ускладнення логістики, а також імпорту та експорту товарів та в цілому здійснення підприємницької діяльності. Все наведене призводить до погіршення економіки держави, створює загрози для формування та розвитку її тіньового сектору, появи незаконних форм підприємницької діяльності тощо. Відповідно, одним із доцільних кроків має стати підвищення якості інвестиційно-інноваційної безпеки.

Відповідним чином, відсутність належного правового регулювання та правового забезпечення нафтогазової галузі також утворює потенційні ризики щодо підвищення кількості адміністративних та кримінальних правопорушень. Необхідно відзначити, що на сьогоднішній день в цій частині неефективним доцільно визнати не тільки адміністративне, а й кримінальне законодавство. Так, у чинному КК України 2001 року криміналізовано лише пошкодження об'єктів магістральних або промислових нафто-, газо-, конденсатопроводів та нафтопродуктопроводів. Одночасно із цим таке протиправне діяння має матеріальний склад та вважається закінченим з моменту настання суспільно небезпечних наслідків у виді порушення нормальної роботи зазначених трубопроводів або створили небезпеку для життя людей.

Окрім профільного законодавчого акту – Закону України «Про нафту і газ», діяльність у нафтогазовій галузі регулюється також Законом України від 14.09.1999 № 1039-XIV «Про угоди про розподіл продукції», який спрямований на створення сприятливих умов для інвестування пошуку, розвідки та видобування корисних копалин у межах території України, її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони на засадах, визначених угодами про розподіл продукції [3]. Відповідно до ст. 2 законодавчого акту, цей Закон регулює відносини, що виникають у процесі укладення, виконання та припинення дії угод про розподіл продукції, визначає основні правові вимоги до таких угод, а також особливості правовідносин щодо користування надрами на умовах розподілу продукції. Відносини, що виникають у процесі виконання пошукових робіт, розвідки та видобування корисних копалин, розподілу

виробленої продукції, її транспортування, обробки, зберігання, переробки, використання, реалізації чи розпорядження нею іншим чином, а також будівництва та експлуатації пов'язаних з цим промислових об'єктів, трубопроводів та інших об'єктів, регулюються угодою про розподіл продукції, що укладається згідно з цим Законом. Відповідно до ст. 30, виконання зобов'язань інвестора, визначених угодою про розподіл продукції, підлягає забезпеченню на умовах, що визначаються сторонами відповідно до законодавства України. Цивільна відповідальність інвестора, в тому числі за шкоду, заподіяну довкіллю, здоров'ю людей, підлягає страхуванню, якщо інше не передбачено угодою. За домовленістю сторін у рамках угоди приймається програма страхування екологічних ризиків [3].

Відповідно, встановлення порядку укладення угоди про розподіл продукції, розподіл прав та зобов'язків сторін угоди, а також визначення меж відповідальності утворює самостійні відносини у сфері розподілу продукції, яка є результатом діяльності у нафтогазовій галузі. Таким чином, законодавцем було забезпечено два самостійні механізми адміністративно-правового регулювання – той, що спрямований на забезпечення відносин у сфері діяльності нафтогазової галузі та той, що спрямований на забезпечення результативності такої діяльності – розвитку економічних відносин у такій сфері промисловості.

Я.Г. Воронін вважає, що основні завдання адміністративно-правового регулювання нафтогазової галузі мають бути такими: забезпечення національної безпеки держави; сприяння конкуренції в нафтогазовому комплексі; забезпечення проведення цінової та тарифної політики в нафтогазовому комплексі; захист прав усіх суб'єктів відносин, що виникають у зв'язку з геологічним вивченням нафтогазоносності надр, розробленням родовищ нафти й газу, переробкою нафти та газу, зберіганням, транспортуванням і реалізацією нафти, газу та продуктів їх переробки [4; 5]; узгодження українського нафтогазового законодавства та законодавства Європейського Союзу; узгодженість законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів у зазначеній сфері; вироблення основних засад управлінської діяльності відповідно до завдань ринкового механізму в нафтогазовому комплексі; упровадження міжнародного нормативно-правового досвіду регулювання в нафтогазовий комплекс України. При цьому головним суб'єктом регулювання вітчизняної нафтогазової галузі має залишатись держава [5].

У цілому підтримуючи позицію вченого, а також із урахуванням визначених у ст. 5 Закону України «Про нафту і газ» принципів державної політики в нафтогазовій галузі [1] видається доцільним дещо розширити перелік завдань адміністративно-правового регулювання нафтогазової галузі, до яких доцільно віднести такі: 1) забезпечення постійного і безперервного збалансування видобутку, постачання і споживання газу; 2) забезпечення розвитку та підвищення ефективності діяльності нафтогазової галузі; 3) забезпечення безпеки експлуатації об'єктів нафтогазової галузі; 4) забезпечення наявності усіх можливих та доцільних видів юридичної відповідальності для постачальників газу та нафти; 5) забезпечення дотримання правил екологічної безпеки у діяльності нафтогазової галузі; 6) розробка, запровадження та встановлення правил додержання державних норм суб'єктами, що здійснюють діяльність у нафтогазовій галузі.

Вчені також відмічають, що предмет адміністративно-правового регулювання відносин у НГК з одного боку є різностороннім, з іншого, він охоплює однотипні за своєю природою суспільні відносини, а саме, відносини у сфері розвідки нафтогазових надр, освоєння родовищ мінеральних ресурсів, видобутку викопних джерел палива, дозвільно-ліцензійну діяльність, укладення та реалізацію договорів (насамперед, про розподіл продукції, спільне підприємство, обслуговуючі контракти, договори про постачання природного газу за врегульованим тарифом та неврегульованим тарифом), горизонтальні відносини всередині галузі між господарюючими суб'єктами та вертикальні відносини між НГК і органами державної виконавчої влади. Основними стадіями адміністративно-правового регулювання НГК як і інших галузей є: 1) розробка і прийняття відповідних нормативно-правових актів; 2) виникнення на цій правовій основі правового статусу (прав та юридичних зобов'язків) суб'єктів правовідносин в нафтогазовій сфері; 3) їх реалізація (фактичне використання). Тобто основою адміністративно-правового регулювання НГК є адміністративно-правові норми та їх реалізація відповідними засобами [6, с. 84-85].

Необхідно відмітити, що більшість вчених, розглядаючи межі та завдання адміністративно-правового регулювання діяльності у нафтогазовій галузі, а також відносин між нафтогазовим комплексом та органами державної виконавчої влади, як правило, залишають поза увагою одне із основних завдань – запобігання правопорушенням у нафтогазовій галузі. Як видається, вказане є серйозним упущенням, оскільки саме створення та інтеграція у практичну діяльність

належного механізму запобігання деліктам у найбільш економічно та критично важливій галузі надає можливість своєчасно виявляти потенційні ризики та загрози, що позитивним чином вплине не тільки безпосередньо на розвиток такої галузі, а й на економічний розвиток в цілому.

Адміністративно-правові норми це норми, які регулюють правовідносини, однією із сторін яких є органи державної виконавчої влади загальної та спеціальної компетенції. Діяльність НГК забезпечується сукупністю реалізації трудових, цивільних, фінансових, господарських норм, але основними для його ефективного функціонування є саме адміністративно-правові норми. У процесі реалізації адміністративно-правових норм виникають адміністративно-правові відносини, у тому числі вони складаються у разі впливу прямих адміністративних приписів на створення, становлення, функціонування НГК і його складових структур, а також між ним як самостійним об'єктом економіки і органами загальної та спеціальної компетенції. Адміністративно-правові відносини у НГК можна характеризувати як його внутрішні адміністративно-правові відносини (між структурними частинами), так і зовнішні (між НГК і зовнішніми щодо нього структурами). При цьому у практичному вираженні адміністративно-правові відносини у НГК є значно складнішими і різнобічними. І внутрішні і зовнішні адміністративно-правові відносини НГК проявляються у вертикальній площині. Вони складаються між підпорядкованими структурами та мають імперативний характер. Окрім того, зовнішні адміністративно-правові відносини у НГК ми можемо охарактеризувати як публічно-правові [6, с. 85].

Необхідно відзначити, що на сьогоднішній день норми адміністративного права не у повній мірі ефективно захищають нафтогазову галузь. У 2003 році на розгляд Верховної Ради України було запропоновано законопроект «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення законодавства в нафтогазовій сфері», відповідно до якого було запропоновано встановити адміністративну відповідальність за відмову підприємств нафтогазової галузі надавати інформацію щодо нафтогазоносності надр; порушення умов та правил діяльності, що передбачені спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами та угодою про умови користування нафтогазоносними надрами; пошкодження приладів обліку нафти, газу та продуктів їх переробки; створення перешкод у виконанні робіт, пов'язаних з обслуговуванням об'єктів нафтогазової галузі; порушення правил охорони об'єктів нафтогазової галузі; невиконання законних вимог посадових осіб органів виконавчої влади з питань гірничого нагляду [7].

У пояснювальній записці до законопроекту було вказано, що Статтею 51 Закону України «Про нафту і газ» передбачено, що особи винні у порушенні законодавства, що регулює діяльність у нафтогазовій галузі, несуть адміністративну, цивільно-правову чи кримінальну відповідальність. В цій статті визначений перелік правопорушень за які виникає така відповідальність. Але за деякі порушення законодавства в нафтогазовій сфері адміністративна відповідальність відсутня, зокрема, за пошкодження приладів обліку нафти, газу та продуктів їх переробки, створення перешкод у виконанні робіт, пов'язаних з обслуговуванням об'єктів нафтогазової галузі, порушення правил охорони об'єктів нафтогазової галузі, порушення встановлених норм безпеки, що створює загрозу безпечній життєдіяльності населення та експлуатаційного персоналу. Отже, у разі вчинення будь-якого з них, особа, яка вчинила таке правопорушення залишається безкарною, втрати як підприємств нафтогазової галузі так і держави в цілому належним чином не відшкодовуються. З метою запровадження адміністративної відповідальності за деякі порушення законодавства в нафтогазовій галузі виникла необхідність в прийнятті цього Закону. Прийняття зазначених змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення підвищить відповідальність посадових осіб суб'єктів господарської діяльності, які працюють у нафтогазовій галузі та громадян, що допустили правопорушення, сприятиме безпечній життєдіяльності населення та експлуатаційного персоналу нафтогазової галузі, усуне прогалини в законодавстві щодо адміністративної відповідальності за правопорушення в нафтогазовій галузі [8].

Необхідно відзначити, що вказаний законопроект було прийнято у першому читанні, однак у 2006 році було запропоновано нову редакцію, в якій вказувалося на доцільність встановити адміністративну відповідальність за ненадання інформації або надання завідомо недостовірної інформації щодо нафтогазоносності надр; порушення правил охорони об'єктів нафтогазової галузі; невиконання законних вимог посадових осіб органів, які здійснюють державний надгляд і контроль за додержанням чинного законодавства в нафтогазовій галузі та створення перешкод у виконанні робіт, пов'язаних з обслуговуванням об'єктів нафтогазової галузі [9]. Не дивлячись на в цілому позитивний висновок щодо законопроекту, його не було прийнято.

До ознак нафтогазової галузі як предмета адміністративно-правового регулювання можна віднести такі: 1) нафтогазова галузь є сферою публічного управління, оскільки передбачає наявність відносин між державою та суб'єктами господарювання, які, відповідно до Закону України від 12.07.2001 № 2665-III «Про нафту і газ» [1] пов'язані з особливостями користування нафтогазоносними надрами, видобутком, транспортуванням, зберіганням та використанням нафти, газу та продуктів їх переробки з метою забезпечення енергетичної безпеки України, розвитку конкурентних відносин у нафтогазовій галузі, захисту прав усіх суб'єктів відносин, що виникають у зв'язку з геологічним вивченням нафтогазоносності надр, розробкою родовищ нафти і газу, переробкою нафти і газу, зберіганням, транспортуванням та реалізацією нафти, газу та продуктів їх переробки, споживачів нафти і газу та працівників галузі; 2) законодавством передбачено чітко визначену систему суб'єктів, які здійснюють державну політику та регулювання нафтогазової галузі, основними із яких є Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України та органи місцевого самоврядування; 3) Законом України від 12.07.2001 № 2665-III «Про нафту і газ» [1] чітко визначені способи державного регулювання діяльності в нафтогазовій галузі – в ст. 7 законодавчого акту [1] зазначено, що державне регулювання діяльності в нафтогазовій галузі здійснюється шляхом встановлення загальних правил здійснення цієї діяльності суб'єктами підприємницької діяльності, надання ліцензій на здійснення окремих видів діяльності, спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами та формування тарифної політики та іншими засобами, що визначаються законами. Основними завданнями державного регулювання нафтогазової галузі є: сприяння конкуренції у нафтогазовому комплексі; забезпечення проведення цінової та тарифної політики в нафтогазовому комплексі; захист прав усіх суб'єктів відносин, що виникають у зв'язку з геологічним вивченням нафтогазоносності надр, розробкою родовищ нафти і газу, переробкою нафти і газу, зберіганням, транспортуванням та реалізацією нафти, газу та продуктів їх переробки, споживачів нафти і газу та працівників галузі; 4) законодавством встановлено особливості правовідносин у сфері користування нафтогазоносними надрами, а саме потребу в отриманні спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, який надає центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр; 5) законодавством визначено межі та порядок здійснення державного контролю і нагляду за дотриманням правил і нормативів користування нафтогазоносними надрами і умов спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами та угоди про умови користування нафтогазоносними надрами.

Висновки. Таким чином, проведене дослідження дозволяє констатувати, що на сьогоднішній день діяльність нафтогазової галузі як провідної галузі економіки України, правові, економічні та організаційні засади якої визначає комплексний нормативно-правовий акт – Закон України «Про нафту і газ», а також Закон України «Про угоди про розподіл продукції» є предметом адміністративно-правового регулювання, що підтверджується наявністю всіх його ознак. Нафтогазова галузь також є об'єктом державного регулювання. На сучасному етапі державотворення адміністративно-правове регулювання діяльності нафтогазової галузі має бути спрямовано не тільки на забезпечення суспільних відносин у цій сфері, а і передбачати комплекс заходів та засобів подолання ризиків та загроз, які можуть стати наслідком чисельних злочинів, що вчиняються представниками російської федерації на території України, а також забезпечення можливості створення та реалізації інноваційних проектів щодо розвитку нафтогазової галузі.

Список використаних джерел:

1. Про нафту і газ: Закон України від 12.07.2001 № 2665-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2665-14#Text>
2. Кривов'яз Е. С. Нафтогазова галузь як об'єкт державного регулювання та предмет адміністративно-правового регулювання. KELM. 2023. № 7 (59). С. 421–424
3. Про угоди про розподіл продукції: Закон України від 14.09.1999 № 1039-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-14#Text>
4. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Воронін Я.Г. Аналіз адміністративно-правового регулювання вітчизняної нафтогазової галузі. URL: <http://www.apdp.in.ua/v76/6.pdf>
6. Даценко О.М. Адміністративно-правове регулювання нафтогазового комплексу України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2016. 210 с.

7. Проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення законодавства в нафтогазовій сфері». URL: https://w2.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4536&skl=5

8. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення законодавства в нафтогазовій сфері». URL: https://w2.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4536&skl=5

9. Проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо відповідальності за порушення законодавства в нафтогазовій сфері». URL: https://w2.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4536&skl=5

Дата першого надходження рукопису до видання: 19.08.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 10.09.2025

Дата публікації: 25.09.2025